

Kokemäenjoki-vesistöalueeryhmä

kokous 1/2012

Aika: Torstai 12.4.2012 klo 9:30–12:30

Paikka: Huittisten kaupungintalon koulutustila,
Risto Rytin katu 36, Huittinen

Läsnä: Matti Forsman, Veijo Heikkilä, Elina Liinaharja, Mikko Meri-Huhti, Antti Mäkelä, Pekka Paavilainen, Leena Rannikko, Johanna Rinne, Kati Saarni, Esa Venho, Kari Ylikoski

Asialista

09:30 Saapuminen ja tulokahvit

10:00 1. Avaus ja tervehdyssanat

Puheenjohtaja Kari Ylikoski avasi kokouksen ja esitteli lyhyesti Kokemäenjoen aalloilla ja rannoilla -teoksen. Kirja jaettiin kaikille läsnä oleville.

Kokoukseen osallistui 11 henkilöä. Suoritettiin esittelykierrros.

Ympäristösihteeri Matti Forsman Huittisten kaupungilta toivotti kaikki tervetulleiksi. Hän korosti, että on hienoa, että kokoukset jalkautuvat eri paikkakunnille. Forsman kertoi Kokemäenjoen historiasta – paljon on tapahtunut ja vedenlaatu on parantunut. Kokemäenjoen arvostus on noussut vedenlaadun paranemisen myötä. Myös Satakunnan Kansansoutu on tehnyt jokea tunnetuksi. Forsman kaipasi erityisesti lisäarvostusta Loimijolle.

2. Vesienhoidon ajankohtaiskatsaus

Ylitarkastaja Pekka Paavilainen Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi ajankohtaisia asioita vesienhoidosta. Esitys aineisto: **Liite 1**

Vesienhoidon ensimmäinen kuuleminen tällä suunnittelukaudella toteutetaan 15.6.–17.12.2012, jolloin kuullaan vesienhoidon työohjelmasta ja keskeisistä kysymyksistä. Keskeiset kysymykset esitellään osa-alueittain (esim. Kokemäenjoen alaosa–Loimijoki). Vesienhoitosuunnitelmissa (2010–2015) esitetyjen toimenpiteiden toteutumista seurataan ja tietoa toteutustilanteesta kerätään mm. alueen toimijoilta, kunnilta ja muilta viranomaisilta. Toteutumistilanteesta raportoidaan EU:lle joulukuussa 2012.

Merenhoidossa järjestetään kuuleminen 16.4.–15.5.2012 meren nykytilan arviosta, tavoiteltavan hyvän tilan määrittelystä ja hyvään tilaan johtavista ympäristötavoitteista. Vesienhoidon ja merenhoidon kuulemisissa kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kyseistä asiakirjoista.

Karttoihin tullaan merkitsemään tulva-alueet ja kotieläin keskittymät (lantaongelma). Tarvemmin merkitään myös vesistöjä, ja otetaan pienemmät vesistöt huomioon: yli 100 neliökilometrin joet, yli 50 hehtaarin järvet. Tulva-alueet tällä vesistöalueella ovat Porissa ja Huittisissa.

Merenhoidossa järjestetään kuuleminen 16.4.–15.5.2012 sähköisenä:

www.ymparisto.fi/los/merenhoito. Vesienhoidon kuulemisaika on puolestaan ajalla 15.6. - 17.12.2012 sähköisenä: www.ymparisto.fi/lantinenvesienhoitoalue. Kuulemisasiakirjat ovat nähtävillä kuntien ilmoitustauluilla sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa Turun ja Porin toimipaikoissa.

Keskusteltiin määritelmästä ”meren hyvä tila”. Ylikoski kertoi, että Porin seudun kunnat ovat ottaneet Itämerihaasteen vastaan. Keskusteltiin myös yleisesti Kokemäenjoen veden laadusta ja todettiin, että vedenpuhdistamot ovat vaikuttaneet Kokemäenjoen vedenlaatuun sitä huomattavasti parantaen.

3. Ajankohtaista VELHO-hankkeessa, Satavesi-ohjelmassa ja vesienhoidossa

Koordinaattori Johanna Rinne Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi ajankohtaisia kuulumisia. Esityksen aineisto: **Liite 2**

Käsitellään ajankohtaisia asioita. Kokemäenjoen alueen kehittämisohjelmaa on päivitetty. Päivitetty kehittämisohjelma lähetetään ryhmäläisille sähköpostilla kommentoitavaksi.

Kehittämisohjelmataulukko tulee myöhemmin sähköpostitse kommentoitavaksi. Keskusteltiin Kokemäenjoen suiston ja sen Natura-alueen maaperän saastuneisuudesta. Linkki maaliskuussa julkaistuu raporttiin ”Kokemäenjoen suiston kehitys, maaperämuodostumat ja niiden kemialliset piirteet”:

<http://ely.combo.fi/fi/ELYkeskukset/varsinaissuomenely/Ajankohtaista/Julkaisut/Sivut/132011Kokemaenjoensuistonkehitys,maaperamuodostumatjaniidenkemiallisetpiirteet.aspx>

4. Kokemäenjoki-ryhmältä tulleet pilottihanke-ehdotukset

Koordinaattori Johanna Rinne Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kävi läpi ryhmältä tulleita pilottiehdotuksia. Esityksen aineisto: **Liite 2**

VELHO-hankkeessa toteutetaan vuoden 2013 loppuun mennessä Lounais-Suomen alueella vesienhoidon esimerkkihankkeita. Ehdotuksia hankkeiksi pyydettiin myös Kokemäenjoki-ryhmältä syksyllä 2011. Ehdotuksia tuli neljä:

- Kokemäen Pitkäjärven kemikaalikunnostuksen suunnittelu
- Sääksjärven hoitotoimien suunnittelu
- Kokemäenjoen kokonaiskartoitus joen merkityksestä eri käyttäjäryhmille
- Piilijoen tulvasuojelupengerryksen suunnittelu

Keskusteltiin Pitkäjärven kemikaalikunnostussuunnitelmasta. Tärkeintä olisi selvittää, mistä runsas fosforikuormitus järveen on peräisin. Reijo Oravainen KVVY:stä on luvannut selvittää fosforilähdettä. Kemikaalikunnostukseen ei tule ryhtyä ainakaan ennen kuin kuormitus on saatu pienemmäksi. Pitkäjärven laskevaan ojaan on tehty aikaisemmin laskeutusallas. Laskeutusaltaan kunnostusta ja mahdollista fosforisiepparia (eli ojaveden kemikaalikunnostusta) suunnitellaan yhteistyössä KVVY:n ja Kokemäen kaupungin kanssa. Kari Ylikoski ehdotti, että mukana Pitkäjärven kunnostuksen pohdinnassa voisi olla Teija Kirkkala Pyhäjärvi-instituutista.

Sääksjärven hoitokalastuksen suunnittelua ei viedä tässä vaiheessa eteenpäin VELHO-hankkeen pilottina.

Kokemäenjoen asukkaiden ajatuksia joen käytöstä on selvitetty noin 10 vuotta sitten (Sepo Salonen: Kokemäenjoen alaosan säännöstelyn kehittämisen esitutkimus, 2000). Se voisi olla malli, miten Kokemäenjoen kokonaiskartoitusta lähestytään, mutta ehdotusta ei oteta nyt pilotiksi.

Piilijoen tulvasuojelupenkereiden suunnittelu on valikoitumassa VELHOn pilottihankkeeksi Kokemäenjoen vesistöalueella. Piilijoen tulvaherkkyyteen tulisi pyrkiä vaikuttamaan, sillä alue kärsii toistuvasti tulvista, mikä johtaa kuormituksen kulkeutumiseen Sääksjärveen, kun kiintoainetta ja ravinteita lähtee liikkeelle pelloilta. Piilijoen alueen asukkaille, maanomistajille ja viljelijöille järjestetään toukokuussa keskustelutilaisuus Piilijoen tulvasuojelupenkereiden suunnitteluun liittyen. Tilaisuuden jälkeen asukkaille ja viljelijöille lähetetään kysely, jonka perusteella päätetään, ryhdytäänkö suunnittelua tekemään. Suunnittelua tulnaisiin tekemään tiiviissä yhteistyössä maanomistajien ja viljelijöiden kanssa. Tulvasuojelupenkereiden toteuttaminen ei ole mahdollista VELHOn kustannuksella, joten maanomistajien myönteinen suhtautuminen suunnitteluun ja toteutukseenkin on tärkeää.

Piilijoen alajuoksulle tarvittaisiin eroosionesto, kuten penkereen kiveäminen tai eroosionesto risu/pajumatoilla. Eroosionestoa ei kuitenkaan tässä vaiheessa yhdistetä suunnitteluun.

5. Varapuheenjohtajan valitseminen Kokemäenjoki-ryhmälle

Varapuheenjohtajaksi esitettiin jotakin henkilöä teollisuudelta. Paavilainen ehdotti Boliden Oy:n ympäristöpäällikköä Hanna-Leena Heikkilää, joka toimii vesienhoidon yhteistyöryhmässä ja näin ollen tietää alueen asioista.

6. Kokemäenjoen kalatalous

Kalastusbiologi Leena Rannikko Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi Kokemäenjoen kalahistoriasta. Esityksen aineisto: **Liite 3**

Esityksessä käydään läpi Kokemäenjoen kalataloudellinen elämänkerta; alkaen maineikkaasta menneisyydestä, kulkien takavuosien alennustilan kautta kohti valoisampaa nykyaikaa – ja toiveikasta tulevaisuutta. Kokemäenjoen tila on parantunut siinä määrin, että monipuolinen ja suunnitelmallinen kalakantojen hoito on nykyisin mahdollista. Joen eri osa-alueille istutetaan vuosittain merkittäviä määriä kalaa, kalataloudellisia kunnostuksia suunnitellaan ja toteutetaan, kalakantojen tilaa ja hoidon tuloksellisuutta seurataan. Kalakantojen hoitotoimia rahoitetaan pääosin jätevesikuormittajien ja voimalaitosten kalatalousmaksuvaroilla.

Rannikko kertoi, että kruunu piti aikoinaan hallussaan lohi- ja siikakalastusta, joten tiedot ovat hyviä jo 1500-luvulta lähtien. Esityksessä mainittu ”kalatonnit yhteensä” tarkoittaa määrällisesti myös merellä kalastettua joen kalaa.

Esityksen tähtien selvennökset:

Dia 14: Nahkiaisten ylisiirrot:

Punaiset tähdet: paikat mihin on takavuosina ylisiirretty nahkiaisia, joita on pyydetty Harjavallan padon alapuolelta

Vihreät tähdet: nykyiset paikat, joihin siirretään Harjavallan padolta

Dia 15: Lohen ylisiirtokuva:

Punaiset tähdet: ne paikat joihin ylisiirretään joen suulta pyydettyjä lohia

Dia 16: Virtavesien kalataloudelliset kunnostukset:

Vihreät tähdet: on jo kunnostettu

Keltaiset tähdet: kunnostussuunnitelma valmiina

Siniset tähdet: on tehty kunnostuksen yleissuunnittelua, eli arvioitu kunnostusmahdollisuuksia, mutta ei vielä varsinaisia kunnostussuunnitelmia.

7. Yyterinniemen kehittäminen luontokohteena

Projektipäällikkö Antti Mäkelä Porin kaupungilta kertoi kansallisen kaupunkipuiston ja Yyterin kehittämissuunnitelmista. Esityksen aineisto: **Liite 4**

Yyterinniemeä ympäröivät hienot Natura- ja kansallispuistostatuksen arvoiset luontokohteet. Alueelle on kohdistunut monenlaisia käyttöpaineita. Porin kaupunginhallituksen asettaman Yyterityöryhmän näkemys oli kuitenkin selkeä; aluetta tulisi kehittää perhe- ja luontokohteena. Tähän mennessä alueen luontoarvoja ei olla kuitenkaan esitelty eikä hyödynnetty parhaalla mahdollisella tavalla. Porin ympäristöviraston käynnissä olevissa ja tulevaisuudessa hankkeissa panostetaan Yyterinniemen kehittämiseen luontokohteena sekä Selkämeren kansallispuistoon kuuluvilta osiltaan ko. puiston ykköskohteena Porissa.

Pori on ainoa kaupunki Suomessa, jossa on sekä kansallinen kaupunkipuisto että kansallispuisto (Selkämeri). Tulevaisuudessa on tarkoitus yhdistää nämä puistot toisiinsa maantieteellisesti. Kokemäenjoen jokisuisto on Pohjoismaiden suurin suistodelta ja tärkeä lintu-alue, Yyteri on taas suurin lentohiekka-alue ja Yyterin lietteet ovat valtakunnallisesti tärkeä lintujen taukopaikka (kolmasosa etelänsuosirreistä pesii täällä). Lietteille suunnitellaan uusi luontopolku, jos lintutornille käyntiä rajoitetaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

8. Mahdolliset muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous on syyskuussa 2012 Nakkilassa Villilän Kartanossa. Aika sovitaan myöhemmin.

Kokous päättyi klo 12:30.

Muistion laati Kati Saarni

Muistio liitteineen on nähtävissä myös Satavesi-ohjelman Internet-sivustolla osoitteessa:

www.ymparisto.fi/satavesi